

ČT1, Studio 6, 1. 10. 2008

Evropa se brání finanční krizi

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Evropská komise dnes navrhne jak řešit současnou finanční krizi. Především chce přísnější pravidla pro banky. Právě nedostatečná regulace finančních institucí je podle řady hlasů jednou z příčin jejich nynějších problémů. Ve studiu je ekonom Petr Zemčík. Dobrý den.

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

Dobrý den.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Co tedy podle vás potřebuje Evropa zpřísnit v oblasti regulace finančních institucí?

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

No, já se v podstatě domnívám, že není potřeba zpřísnovat ta současná basilejská kritéria, která více méně fungují. A v Evropě se žádná banka s výjimkou Velké Británie nedopustila toho co americké hypoteční ústavy, to znamená poskytování hypoték bez ověřování příjmů žadatelů a tak dále. Takže nedomnívám se, že v téhle situaci je nutné zpřísnovat tu regulaci.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

A proč si myslíte, že Evropská komise navrhne ta opatření především na to, aby se zvýšila kapitálová přiměřenost bank?

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

Tak samozřejmě je tady situace s Fortisem, s Bradford & Bingley, to znamená, už ta americká krize dopadá i na Evropu, takže je tady ten psychologický faktor, který vlastně vytváří to prostředí, kde Evropská komise cítí, že by měla něco udělat. Otázka je, jestli je čas pro taková zásadová, systematická rozhodnutí, která budou mít vliv daleko do budoucna.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Evropská komise navrhne i řešení ohledně jednoho regulátora finančního trhu. Podle vás je lepší mít jednu centrální banku, která řídí celou eurozónu, nebo systém národních bank, které se starají o ty jednotlivé regiony?

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

No, v podstatě centrální banku máme, Evropskou centrální banku. A dá se říct, že i v této krizi více méně funguje. Už poskytla krizové půjčky ve výši zhruba tři sta miliard dolarů, aby udržela likviditu bank na dostatečné výši. Je otázka, jestli by měl být nějaký finanční regulátor typu amerického

ministerstva financí, což by samozřejmě bylo prospěšné obzvláště v době téhle krize, ale politicky je to zatím neproveditelné.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Proč si myslíte, že je dobré, aby byl pouze jeden, proč neponechat tu kontrolu i těm národním bankám? Například zkusme argumentovat tím, že vliv, nebo krize banky Sociétés Générale se nepřenesla do naší Komerční banky, pojišťovny AIG v Evropě fungují, zatímco v Americe mají problémy. Jestli prostě ten systém těch národních regulátorů nemá taky svůj význam.

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

Tak ten systém samozřejmě význam má a vlastně tady se bavíme o regulátorovi typu té centrální banky, spíše než ministerstvu financí, protože se jedná o regulaci bank, které jsou teda pod pravomocí těch národních centrálních bank. Ale samozřejmě je dobré, aby byly ty banky koordinovány jistým způsobem, to znamená, aby jedna nedělala něco, co je přesně opak toho, co dělá jiná banka. Takže nějaká koordinace by byla v pořádku.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Ve stínu těch posledních událostí finanční krize ve světě je na čase spěchat podle vás do eurozóny, nebo naopak je dobré mít vlastní měnu?

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

Otázka přijetí eura je opět otázka dlouhodobá. Je vždycky nebezpečné se o těchto dlouhodobých cílech bavit v okamžicích krizových, nicméně si myslím, že v principu je lepší, abychom měli euro co nejdříve. Je chyba současné vlády, že vlastně nemáme konkrétní datum, do kdy v eurozóně máme být. Podle nás je rozhodující kurs koruny vůči euru spíše než koruny vůči dolaru, který je hlavně ovlivněn kursem eura vůči dolaru. A my vlastně ... většina našeho vývozu a dovozu probíhá se zeměmi Evropské unie a tam by bylo záhodno, aby se snížil ten ... to riziko velkých změn kursu.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Americký Senát bude dnes večer amerického času také hlasovat o záchranném plánu, přičemž zopakujeme, že v pondělí ho Sněmovna reprezentantů odmítla. Jedni tvrdí, že záchranný plán je zlo, druzí tvrdí, že nepřijmout nic je ještě větší zlo a povede to k dezintegraci finančních trhů. Váš názor? Je potřeba tento plán záchranný?

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Já se domnívám, že tento plán je potřeba. A vlastně cena toho plánu není až tak vysoká, je to zhruba šest, sedm procent amerického HDP. Kdežto, dejme tomu, na záchranu japonských bank v devadesátých letech bylo potřeba skoro čtvrtina HDP Japonska. Takže nemyslím si, že ta cena je až tak vysoká. Navíc je vysoká pravděpodobnost, že ty prostředky se vrátí. To, co se některým nelíbilo, bylo hlavně velké pravomoci amerického ministerstva financí a široká definice těch problematických aktiv, to znamená, nebyly by to jenom hypotéky, ale i různé jiné věci. A ten asi největší problém byl v tom, že je možné, že ten plán by vedl ke kolapsu dolaru. Protože pokud mezinárodní veřejnost přestane věřit tomu, že americká vláda bude splácet, tak ten dolar může zkolabovat a to může přinést i jiné problémy.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Jak to může americká vláda ustát, když chce koupit aktiva, o která nikdo nestojí?

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

Ty aktiva mají nějakou základní hodnotu, která se odvíjí od toho, že když vlastníte hypotéku jako finanční aktivum, tak to je vlastně nárok na platby toho jednotlivce, který tu hypotéku má. A většina jich bude splácet navzdory tomu, že vlastně ceny těch nemovitostí kolabují a v hodně případech je vlastně cena těch nemovitostí nižší než cena té hypotéky. Nicméně většina jich splácet bude a ty peníze se vrátí zpátky.

Eva HANZLOVÁ, redaktorka

Díky. To byl Petr Zemčík. Díky za vaše názory ve Studiu 6.

Petr ZEMČÍK, CERGE-EI

Děkuji. Na shledanou.